

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . . 40 Leu
Egy hóra . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyílttér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

BUCSUZUNK.

Vigyék! Hiába minden érv; nincs, aki minket meghallgasson. Elvesztettük a harcot. Mert harc ez, még pedig testvérharc. Tg.-Mureş erősebb, mint mi. Bele kell nyugodnunk abba, hogy saját testvérünk legyőzött minket. Igaz, hogy Tg.-Mureşnek egyetlen egy elfogadható érve sincs arra, hogy a képzőt magának kívánja, de aki bírja, marja. Ha nincs kivel hadakoznunk, magunk támadunk egymás ellen.

Az igazság meglátása érdekében egyszer felállítjuk a mérleget, mely a következő: Tg. Mureşnek van: kath. algimnáziuma, ref. főgimnáziuma, áll. főgimnáziuma, kereskedelmi iskolája, zenekonzervatóriuma, ipari szakiskolája és állami tanítóképző intézete. Tehát helyben járathatja a szülő a gyermekét abba az iskolába, amelyikbe óhajtja. Nincs rászorulva a tanítóképzőre, amit majd a beiratások eredményei is kétség kívül igazolni fognak. Nekünk csak ez az egy mentővárunk van s ezt is el kívánja tőlünk a mindenben dúsuló gazdag testvér város. Magán nem segít, de minket romlásba kerget. Így oldódik meg tehát iskoláinknak igazságos elosztása városaink között.

Minden iskola az ő körletéből kapja növendékeinek zömét. Csikból és Háromszékből került ki tehát eddig tanítóságunk legnagyobb százaléka, onnan, ahol érintetlen mélységében és csodálatos erejében lobog ma is az ős hit. Ezek voltak a csik-somlyói Szűz Máriához bucsurajáró kántortanítók, akik olvasomondással, Szép lilium szál — énekkel erősítették, ápolták a nép hitét. Ma ez a terület lekapcsolódik; nem tudom miért. Tán magasabb érdekből. Legyen úgy! De vajon a perifériákról képzőbe került növendékek, akik nem táplálkozhatnak a családban, a környezetben, a hit csik és háromszéki bõ forrásaiból, tudják-e majd pótolni az elődöket. Hogy tudjon majd hitre nevelni az, aki kevesebbet hoz ide ebből, mint a mennyi itt van? Ha igen, jó! Ha nem ez a legfontosabb, úgy is jó. De eljöhét az idő, amikor a történelem a legdrágább kincsünket, hitünket fogja számon kérni azoktól, akik ma rendelkeznek. És most menj tanítóképző! Isten veled! Mi fájó szívvel engedünk el, ott nem nagyon várnak. Itt első voltál, ott utolsó leszel. Sorsod olyan, mint a tanítósors: futball lapda a hatalmasok kezében, ön cél és öntudat nélkül; „érték-nélkül”-lel jelzett dobálható postacsomag.

Az öreg székely.

— Lemondások a róm. kath. egyházmegye igazgatóságában. Tóth Balázs és báró Szentkereszty Béla lemondott az erdélyi róm. kath. egyházmegye igazgató táncososi méltóságáról. A lemondás oka, hogy a róm. kath. tanítóképezdét, melyet csak két éve hoztak Mercurea-Ciuc-ról

Tg.-Săcuesc-re a leépített felső gimnázium helyébe, most átvitték Tg.-Mureş-re. A sokat szenvedett, társadalmi és kulturális téren legönfeláldozóbb város és az egész vidéket ezzel felekezeti különbség nélkül megint nagy csapás érte. Így Tóth és Szentkereszty felelősségük teljes tudatában levonták a konzekvenciát, mert ezt az akust megakadályozni nem tudták s ez volt az oka annak, hogy a most városunkban megtartott róm. kath. naggyűlésen nem vettek részt.

A tanítóképző ügye.

A mi fájdalmas ön-kultúrconkítási ügyünkben a nálunk megtartott országos kat. nagy-gyűlésen Dr. David István bejelentett s előterjeszteti kívánt egy határozati javaslatot. Ennek megtételétől azonban a Népszövetség igazgatójának indokolt kérésére el kellett állania azzal, hogy ezt a kérdést alkalma lesz azon vezető férfiak előtt feltárnia, akik ebben az ügyben tenni hivatottak. Mint-hogy ez rajta kívülálló okokból nem történhetett meg, az ügy fontosságára való tekintettel alább közöljük a nyilvánossággal a javaslatot, majdnem szövege szerint, a következőkben:

„...tudjátok-e, hogy évszázadokon keresztül innen, ebből a háromszéki medencéből mennyi élet és erő fakadt a köz javára? — Tudjátok-e, hogy mi itt — minden időben — a magunk ereje és verejtéke árán teremtetünk meg magunknak minden életlehetőséget, kultúrát, mindent! — Egybefogtunk felekezetre tekintet nélkül, mert felismertük ennek szükségességét! — Látjátok-e tehetetlen szegénységünket most, amikor a legnagyobb szükségben vagyunk és amikor ezegyszer megérdemelnők a segítséget azoktól, akiket annyiszor és oly sokat mi segítettünk!?

Elvitték a tanítóképzőnket! — Elvitték tőlünk azt, amit három évvel ezelőtt azért hoztak ide, hogy kárpótoljanak valamivel a leépített főgimnáziumért! — Elvitték tőlünk azt, amit alamizsnaképen adtak nekünk! 1931-ben meg kellett válnunk attól a főgimnáziumtól, amelyet mi teremtetünk magunknak 35 évvel ezelőtt, lelkes és áldozatkész emberek és közületek adományaiból. Apáink példán okulva, az utóbbi tíz évben súlyos pénzeket ajánlottunk meg és hoztunk össze évenként azért, hogy az anyagi erejében megrendült iskola-fenntartó egyházmegyei alapnak segítségére jöjjünk, mert nem akartuk elveszíteni a mi a miénk volt! — Mégis a mostoha sors erejét vette erőnknek, súlyos csapásként tudomásul vettük, hogy tovább nem lehet, hogy le kell fokozni a főgimnáziumot. Hogy vissza kell fejlődünk a 35 év előtti színvonalra. Algimnázium letünk ismét. — Ekkor az egyházi főhatóság látva helyzetünket, vigasztalásul, kárpótlásul, méltánylásul nagy áldozatkészségünknek, ide telepítette a csikszeredei tanító-képzőt.

Viszonylagos nyugalomunk nem volt hosszú életű. Ugyilátszik megelégtelték megnyugvásunkat s most ugyanazzal a módszerrel egy másik érdeket elégitettek ki ugyanazzal a tanító-képzővel. Elvitték anélkül, hogy megkérdezték volna minket, hogy előkészítették volna az újabb csapásra. A befejezett tények elé állított közönség nem látja indokoltnak ezt a cselekedetet.

Mert tudjátok meg, testvéreink, hogy mi ebbe az intézkedésbe soha bele nem nyugszunk. — Mikor mi a főgimnázium megtartásáért évente több, mint felével járultunk hozzá a fenntartási költségekhez itt, akkor más intézetek tovább élvezték a Főhatóság kegyét és anyagi erejét. Mégis minket ért ez a csapás is! — Miért? Ezt szeretnők tudni! Ezuttal azonban ígéretekkel nem lehet megnyugtanni minket.

Nem egyéni érdekek vezetnek minket, mint ahogyan a multban sem ilyenek miatt cselekedtünk. — Ebben a háromszéki medencében, 100 ezrenyi, jobbára katolikus lakosság közvetlen középpontjában, minden szempontból kíváncsatos tradíciók légkörében tanító-nemzedéket tudtunk volna nevelni olyant, amilyenre épen a fenntartó-hatóság törekedik.

Statisztikai adatokkal kívánom bizonyítani, hogy cca. 50.000 katolikus maradt egy

algimnáziumra ezzel az intézkedéssel s ez a szám Tg.-Săcuesc érdekkörébe tartozó más felekezeti magyarokkal együtt cca. 65.000 lelket tesz ki. Egy algimnázium tehát nem elégítheti ki a mi fiainknak kulturális igényeit s azzal, hogy mai szegénységünkben nekünk megközelíthetetlen a távoli iskoláztatás, egy annyira kíváncsatos, tehetséges elem kiválasztása is elérhetetlenné vált.

De pillantsunk be a dologba más oldalról is. Tg.-Săcuesc és vidéke annak idején, amikor a főgimnáziumot a maga erejéből megteremtette, vallásfelekezetre tekintet nélkül hozta meg az anyagi áldozatot. Azután is, az utolsó időkig hozzájárult a főgimnázium fennmaradásához a maga áldozatkészségével. Tehát már ebből a szempontból is helyes lett volna a mi előzetes tájékoztatásunk és megkérdezésünk ebben a nagy horderejű kérdésben. Mert hogyan képzelhető el, hogy a történelem után itt még valaha segítségére jöjjünk a Főhatóságnak olyan kérdésekben, amelyek anyagi áldozattal járnak?

Ez nemcsak fájdalmas mellőzése egy áldozatkész társadalom érdekeinek, anyagi és kulturális vesztesége mindannyiunknak, hanem presztizs kérdése az itt lakó társadalomnak. — Ezt a sajtó sebtét, ennek a tradíciókban nemes népnek, meg kell gyógyítani.

Ennek a gyógyszernek megkeresése és megtalálása érdekében hoztuk a kérdést ide.

Az ittlakó kath. magyarság, amely most, mint házigazda tölti be nemes tisztét, azért fordul ittlévő testvéreire, hogy ennek a jóvátételnek megkérelmezésében, ennek a jogos panasznak meghallatásában segítsen. Fáj, hogy panaszkodni volt kénytelen ez a büszke nép, de enyhíti az a tudat, hogy testvéreinek panaszkodott. Tőlük kér támogatást ügyében.

Most tehát, ha főbb vonásokban elmondott sérelmünket meghallgatni és megérteni szívesek voltak, arra kérjük a IX-ik orsz. kath. nagy-gyűlés közgyűlését, járuljon hozzá és mondja ki határozatként a következőket:

A IX-ik országos kath. nagy-gyűlés közgyűlése mely fájdalommal veszi tudomásul azt a nagy sérelmet, amely Tg.-Săcuesc és vidéke kath. társadalmát, de az itt lakó egész székelységet egyetemlegesen érte azzal az érthetetlen és kellően semmivel sem indokolható intézkedéssel, mely a három évvel ezelőtt leépített főgimnázium helyébe, rekompenzációként ide telepített tanítóképzőt most Tg.-Mureş-re vitte át.

A közgyűlés meggyőződéssel állapítja meg, hogy ez a váratlan és meglepő intézkedés a magyarság ittlévő összességében a legnagyobb megdöbbenést váltotta ki. Ezt a sérelmet a legsürgősebben jóvá kell tennie azoknak, akiktől ez függ.

Ebből az okból a közgyűlés mely tisztelettel és bizalommal fordul elsősorban Alba-Iulia nagyméltósága Püspökéhez, gróf Majláth G. Károly urhoz és kéri:

1., hogy az elvitt tanítóképzőt adja vissza ennek a háromszéki medencének s ha ebben a tanévben ez már leküzdhetetlen akadályokba ütköznék, akkor a jövő tanévtől kezdve;

2., vagy pedig, mely tisztelettel arra kéri, hogy a legsürgősebben szíveskedjék megtenni a szükséges lépéseket ahhoz, hogy a főgimnázium ide, már a jövő tanévtől kezdődően visszaállíttassék, az egyházmegye minden anyagi erejének igénybe vételével;

3., vagy pedig egy olyan iskolatípus létesíttessék, mely a székelység fiainak helyes és gyakorlati pályára való terelésére, kulturágyeinek kielégítésére és egyben az elvesztett tanintézmények okozta anyagi károk pótlására is alkalmas.

Ez, az ittlakó székelység jogos és egyben fontos kívánsága, valamint az Egyház vezetőinek és fiainak együttes érdeke.

Azokat a kath. vezető férfiakat pedig, élükön az egyházmegyei közgyűlés világi elnökével, dr. Gyárfás Elemér urral, akik ebben a restaurációban a Püspök Úr Öngyémeltőségének segítő és tanácsadó testületét alkotják,

a közgyűlés a leghatározottabb formában kéri, hogy ennek a súlyos sérelemnek haladéktalan orvoslásában szorgosan segítkezzenek;

továbbá utasítja őket, mint az Erd. Kath. egyetemes érdekek képviselőit arra, hogy az itt élő székelység saját érdekeit mindenkor kísérik éber figyelemmel és védjék meg minden olyan intézkedéssel szemben, amely, mint a mostani is csak arra alkalmas hogy ezekben a súlyos időkben Egyházunknak belső ellenségeit termelje ki; mert ezt a testileg és lelkileg agyon-sanyargatott népet ilyen érdekeivel homlokegyenest ellenkező, intézkedésekkel meggyógyítani és meg tartani lehetetlen.

= Az ipartestület felhívása. Az Ipartestület elnöksége felhívja a város össz iparosságát, hogy mindazok, akik az ősz folyamán rendezendő kiállításon részt óhajtanak venni, ebbeli szándékukat a lehető legsürgősebben az Ipartestületnek a hivatalos órák alatt jelentsek be, hogy az Ipartestület Elnöksége a kiállítók részére kellő időben megfelelő helyről gondoskodhassék. — Egyben felhívjuk a város össz iparosságát, hogy a munkakamarai választói lista összeállítása végett az összes alkalmazottaikat a törvény értelmében haladéktalanul az ipartestületnek jelentsek be, mert ellenesetben a törvényes következmények terhe mellett kellemetlenségeknek teszik ki magukat.

Az Országos Magyar Párt vármegyei tagozatától.

Az Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztálya beható tanácskozás után a magyar kisebbségi hiteltel fellendítése és a gazdasági krízis után még fennálló pénzügyi megmentése végett, állást foglalt egy vidéki hálózati központi magyar pénzügyi felállítás érdekében, mert csak ezáltal tartja remélhetőnek az elvesztett magyar vagyon után még fennmaradó tőkének az elpusztulástól való megmentését. Ezen vagyon megmentésének első feltétele, hogy a bankok hitelezőikkel, illetőleg adósaikkal méltányos egyezséget kötve, követeléseikre és tartozásaikra kiegyezést létesítsenek és az elengedhetetlenül szükséges kölcsönös bizalom ezáltal is helyreállítsák és a bizalmi válság leküzdése megkezdessék.

Az Országos Magyar Párt háromszéki tagozatának elnöksége a fentiekre való tekintettel ezúttal is felhívást intéz magyar testvéreikhez, úgy az adósokhoz, mint a hitelezőkhöz, hogy az egyezés kérdését tegyék komoly megfontolás tárgyává s annak létrejöttét a méltányosság keretein belül mindkét oldalról támogassák.

Az Országos Magyar Párt háromszékvármegyei tagozatának elnöksége:

Báró Szentkereszty.

Hivatalos nyilatkozat a DANCS-féle ügyben.

Az Országos Magyar Párt Treiscaunei (háromszékmegyei) tagozatának elnöksége vizsgálat tárgyává tette Földi Istvánnak, a Targul-Săcuiesc-i Székelyföld szerkesztőjének, a Targul-Săcuiesc-i Székely Ujság folyóévi aug. hó 12-iki számában közölt „Nyilatkozat” kapcsán öt ért sérelem kérdését és részletes vizsgálat után a következőket állapította meg:

A „Nyilatkozat” aláíróinak nem volt tudomásuk azon tárgyalásokról, melyek a Székelyföld című lap szerkesztőségében a Sipos S. Dezső cikkét megelőzték s így mindazok, akik a lapban a Dancs Lajos ellen írt kritikán aluli személyeskedéseket olvasták, indokoltan lehetnek abban a tudatban, hogy a Sipos Dezső-féle cikk közreadása megfontolatlan könnyelműség volt és az ilyen cikkel a lap sorait azon erők szolgálatába állította, melyeknek természetes céljai a magyarság vezetőit megvádolni és megsemmisíteni akarni.

Miután azonban a Székelyföld aug. 21-iki számában közölt cikk előzményeit kivizsgálta, megállapítja az Országos Magyar Párt Treiscaunei (háromszékmegyei) tagozatának elnöksége, hogy Földi Istvánt csak annyiban terheli a felelősség, hogy nem járt utána a sajtótörvény rendelkezéseinek, melynek értelmében ezt a cikket ebben a formában nem lett volna köteles közölni. Egyébként pedig a Földi István közéleti működését nagyrá értékelő és őt teljes változatlan bizalmáról biztosítja.

Sft.-Gheorghe—Sepsiszentgyörgy, 1934 szept. 4.

főtáitkár.

P. H.

elnök.

Báró Szentkereszty.

A budapesti őszi mezőgazdasági kiállítás.

(Budapesti tudósítónk jelenti:) Hirtadtunk már arról, hogy a magyar mezőgazdák szept. 29. — okt. 8-ig nagyszabású Mezőgazdasági kiállítást rendeznek, amelynek főleg az a célja, hogy a magyar termelőket tanítsa és irányítsa a külföldi piacok szükségleteinek figyelembevételére. Mindazok a keleteurópai gazdák, akik a mostani értékesítési válságban tájékozódni akarnak, ebből az alkalomból találkozót adnak egymásnak Budapesten, ahol meg fognak jelenni nemcsak a közeli, hanem a távoli külföld gazdái és kereskedői is. Csoportos tanulmányi kirándulást terveznek ebből az alkalomból a finn, lengyel, eszt, német és osztrák gazdák. Ugyancsak megszámú külföldi kereskedő készül Budapestre, hogy tanulmányozza a Keleteurópával létesíthető kapcsolatokat.

Az őszi mezőgazdasági kiállítás az egész magyar mezőgazdaság seregszemléje lesz, amelynek számos kiállítási csoportjából szépséggel, gazdagsággal, tudományos és tanító jelleggel ki fog magasodni a buza és a gyümölcs csoport, sokezer termelő munkáján át mutatva meg, mik azok a helyes termelési és értékesítési irányok, amelyeket Magyarországon az áldozatkész mezőgazdasági kultúra kifejlesztett.

Krudy Ferenc országgyűlési képviselő, a Budapesti Mezőgazdasági Kiállítás rendező bizottsági elnöke lapunk tudósítójának a következőket mondta:

— Az őszi kiállítás méretére és gazdaságára nézve nemcsak országos, hanem azt lehet mondani, európai esemény is lesz. A Magyarországgal szomszédos országok gazdáira különösen tanulságosak lehetnek azoknak az erőfeszítéseknek az eredményei, amikkel Magyarország buza-termelését és gyümölcstermelését kifejleszteti és megszervezni törekszik. A buza- és gyümölcs-akció már 1. 2 millió holdon tette lehetővé az egységes és nagy sikerértékű buza termelését s a kiállításra beérkezett sokezer minta elemzése már azt bizonyítja, hogy 30%-a a kiállítási anyagnak olyan buzákat ad, amelyek eddig csak 4—5%-ban fordultak elő. Ép ilyen tanulságos lesz azonban a hazai és a külföldi gazdák részére a gyümölcs-kiállítás, amely a magyar gyümölcstermelők országos szervezkedésének eredményét fogja már bemutatni. Ebben a csoportban is azt a célt tűzte a rendezőség maga elé, hogy bebizonyítsa, hogyan kell termelni, versenyképesen csomagolni és a távoli piacokat is meghódítani. A magyar gyümölcs ma eljut Londonba és a skandináv államokba is. De hogy ezt el lehessen érni, annak útja a termelés irányításában van s a kiállítás főleg ebben az irányban tartalmaz sok tanulságot.

Kiegészíti végül a kiállítás szépségeit és látványosságait a magyar virágkertet kiállítás. A kiállítás tanító jellegét elsőrendűvé teszi az a körülmény, hogy pl. a búzánál a buzaszemet, a kalászt, a kiőrlött liszteket, a gyümölcs csoportnál az egyes típusvidékek kialakulását s az egyes gyümölcsfajták izre és szemre tökéletes mintagyűjteményeit vidékek szerint fogják bemutatni. Gazdag kiállítási anyaga lesz a magvaknak, mert a magtermelési kultúra Magyarországon már nagyon előrehaladt és távoli országok tesznek rendeléseket a magyar termelőknél.

TÁRCA.

ITTHON.

Öreg gesztenyefák alatt,
Hosszu évek után
Ma is az arcát keresem,
Kis szöke leánykám!
Azóta eltelt sok idő,
A legtöbb — bánatban,
De emléke felkeresett,
Nem egyszer álmomban.
Olyankor boldogan éltem
A régi időt át,
Feledve a gonosz jelent
És mindazt, ami fájt.
Fák! Zöldelő gesztenyefák!...
Alattad sétáltunk...
S gyermekszívvél gondtalanul,
Mást még meg se láttunk...
Emlékszik-e, nem tetszett, hogy
Nadrágom nem vasalt
És szemrehányásával
Sokszor hazazavart?...
Ma már jól vagyok vasalva,
Kivasalt az élet...
De eme nagy előnyömmel,
Sajnos mit sem érek,
Csak a multban sétálgatok,
A jelen oly sivár...
Az árnyas kis sétáterem,
Rám senki sem vár...
Messze zavartak egymástól,
Az élet s a tervek
Mert sajnos minálunk itthon
Fontosak az: „elvek.”
Ugy hallom, hogy boldog Asszony
Kívánom — úgy legyen!
S ha csak lehet — példát rólam,

Igy hangzik Krudy Ferenc felvilágosítása, amit kiegészít még az az értesülésünk, hogy a budapesti mezőgazdasági kiállítással egyidejűen rendezi meg a Magyar Társadalmi Egyesületek Szövetsége Budapesten a Munkahetét is, amely a látványosságok és szórakozások egész tömegét nyújtja a látogatóknak. A Magyar Államvasut 50%-os vasuti kedvezményt ad a Budapestre utazóknak. (A külföldi vendégek már a határ-állomástól kezdve féláron utazhatnak. Csoportos külföldi utazásoknál a külföldi vasutak adnak engedményt. Ocsó lesz a vizum is. A szükséges felvilágosítások és igazolványok minden menetjegyirodában rendelkezésre fognak állni.

Kereskedelmi és Iparkamara közleményei.

No. 2279, 2.32/934. Kereskedelmi és ipari vállalatok figyelmét felhívjuk, hogy amennyiben nem rendelkeznek az 1930 évi egészségügyi törvény 102, 104, 337 és 347 §-ainak megfelelő egészségügyi engedéllyel (autorizáció sanitará), úgy szerezzék azt be, mert különben büntetésnek teszik ki magukat és azonkívül a vállalatot is bezárják.

No. 2289/934. A C.F.R. vezérigazgató-sága 101. 531/934 R. A. sz. alatt rendeletet adott ki, mely szerint az összes vasuti állomások kötelesek nappal és éjjel is bármely órában nyers gyümölcsöt (dinye, alma és dió kivételével), zöldséget pedig káposztát, krumplit, szárazhagymát és fokhagymát kivételével felvenni.

A szállítás a leggyorsabb formában fog történni a rendes árutarifa mellett, ha pedig a feladó írásban kéri, úgy személyvonnattal is expedíálják a feladott árut, amikor is 50%-kal magasabb tarifa fizetendő.

No. 2356/934. A Banca Națională megengedte, hogy 1934 augusztus 1-től kezdődőleg az utielevek, valamint a külföldre utazók részére engedélyezett devizák és utazási jegyek vizálasát, a mit eddig csak a Banca Națională végzett, az alábbi pénzintézetek is elvégezhezzék: Banca Românească, Banca de Credit Român, Banca Comerciă Română, Banca Comercială Italiană și Română, Banca Urbană, Banca Anglo-Cehoslovacă și de Credit din Praga, Bank Of Romania Limited és Societatea Bancară Română.

No. 2355/934. A kereskedők és iparosok figyelmét felhívjuk a vasárnapi és a törvényes ünnepi munkaszünetek szigorú betartására, mert ezután szigorubban fogják ellenőrizni a vonatkozó rendszabályok betartását.

Soha — soh'se vegyen!
De ha egyszer eszébe jut
A szép régi nyár,
Emlékszárnnyon — szálljon vissza
Csak egy félpercre bár,
Gondolatban én itt leszek
Éppen úgy mint régen,
Az élet bármerre vinne,
Ez tudom megérezem!
S még egyszer végigsétálunk
Az öreg fák alatt...
S aztán, csendben bucsút intve,
Sorsunk tovább halad...

(Covasna, 934 VIII. 14.)

OROS.

NAGY-IVÁNI ZOLTÁN:

A rulettmester.

Egyik ismerősömmel beszélgettem. Nem szokásom senkitől megkérdezni; hogy van? hiszen máma ez a legbanálisabb kérdések egyike. Ismerősöm azonban kérdés nélkül is előhozta, hogy minden nap ezer leut keres. Bosszantott a dolog, de nem az irigységért, hanem azért, hogy én ezt nem tudom megtenni és vajon mikor, mivel és hogy lehet magamfajta fiatalabb embereknek így keresni. Egy jó alvás után persze elfelejtetem az egészet.

Néhány nap mulva nagyobb társaságban ruletről foit a szó. Mi lehet fontosabb téma városunkban, mint ez! Erről hallani, írni, olvasni, egyszerűen tudni! Beszéd közben figyelmeztettek, hogy van valaki a városban, aki hetek óta a rulett fortélyait tanulmányozza. Ejet nappallá téve számol és pergeti a rulettgolyót. Bővebb felvilágosítást senki sem tudott adni. Nyugtalan vérem azon-

H I R E K.

Szeptember
8
1934.

— Időjárás szept. 2—8-ig. E héten hűvösebb volt az idő, mint az előző héten. Legmelegebb volt 2-án, vasárnap d. u. 25.0 C°, leghidegebb 4-én éjjel 12.5 C°. Heti közép-hőmérséklet majdnem két fokkal kevesebb, 18.8 C° volt. Csupán szerdán és pénteken volt derült idő, a többi napokon boros, változó felhőzet. Hétfőre virradó éjjel zivatar jött DK-ről záporral s az eső az nap délig esett, szerdára virradólag ismét sok eső hullt. Még pénteken volt gyenge DK irányú távoli zivatar, kevés esővel. Szombaton is kevés eső. A légnyomás legalacsonyabb volt 2-án, vasárnap este, 689.8 mm., legmagasabb 7-én, 700.8 mm. 2-án közepes erősségű ÉK szél fújt, 3-án gyengébb, míg a többi napok majdnem szélcsendesek voltak, kevés, gyenge Ny és Ény irányú szellő volt csupán.

— A felekezeti elemi iskolákban a beiratások még szept. 10-ig tartanak. E napon is lehet még iratkozni. Felhívjuk erre a magyar szülők figyelmét.

— Kerti mulatság az Árvaházban. Az „Erzsébet”-árvaház vezetősége holnap, vasárnap délután 3 órai kezdettel rendezi az évi második KERTI-MULATSÁGAT az Árvaház udvarán és helyiségeiben. — A közönségnek még élénk emlékeztetében van a virágok közt táncoló és örvendő sok kedves gyermekarc, a szépen felterített asztaloknál szórakozó felnőttek meglepődését mosolya, a felszolgáló és sátrakban elarusító rendező hölgyek és leányok készséges sürgése forgása, — a finom ételek, sütemények, fagyalt és jó bor kellemes íze. — A mulatság nem került sokba és mégis mindenki jó hangulatban, vidáman szórakozott s jó zene mellett éjfélig táncoltak a fiatalok. — Mindez együtt előmozdította a jó célt, mert egyideig a kenyérgondok szüntettek az Árvaházban. Aki a közelgő ősz hűvös napjai előtt megegyszer egy kedves nyári örömet akar szerezni gyermekeinek és saját magának, az ne mulassza el részt venni a kellemesnek ígérkező délutánon. Lesz bicikli és roller verseny, stafétafutás, cseréptörés, zsákfutás stb. stb. gyermekversenyek. A győztesek csokoládét és más jó dolgokat nyernek. A rendezőség a város összes gyermekeit külfölség nélkül és külön meghívást nem várva szívesen látja és szeretettel várja. Hideg és meleg ételekről, kávé, fagyalt, bor, sör stb.-ről gondoskodva van. Belépődíj tetszés szerint. Gyermekek szülők kíséretében ingyen mehetnek! Zene és tánc éjfélig! A zenét a College Band szolgáltatja. Kedvezőtlen idő esetére a szobák berendezéséről is gondoskodott a rendezőség.

— Körmenet zárta be a két napos katolikus ünnepséget. A múlt számunkban beszámoltunk a katolikus nagy-gyűlés első napjának délelőtti részéről. A délutáni program kiemelkedő része volt a szociális szakosztály gyűlése. Nagy hatást váltott ki dr. Bartha Ignác, a katolikus világ egyik kiváló képviselőjének az előadása a házasság válságáról. Az első nap méltó befejezéséül a Katolikus Akadémia irodalmi estje zajlott le a Vigadóban zsfolt földszint, páholyok és karzat előtt. A Népszövetségi induló után dr. Szalay Mátyás költő-pap megnyitójában a világnézetek átalakulásáról beszélt olyan formában, mely a keresztény gondolat eljövendő diadalát hirdeti. A zabolai kath. műkedvelők élethű fonójelenete után Békely László, az Erdélyi Lapok kitűnő munkatársa olvasta fel egyik

nagyhatású novelláját, melyet lapunkban is közlünk. Nagy dicsőret illeti a derék szentlélekiet, akik mostanában többször példáját adták a helyesirányu vezetésnek. A szavalókórus által bemutatott jelenet nemcsak a szívekbe markolt, hanem nagy haladásról tanuskodott. A szünet után Györgybiro Pani és Ferenc József Sft.-Gheorghei műkedvelők táncduettje aratott nagy tetszést és ujjazást. Széfeddin Sefket Bey, lapunk munkatársa verseiből olvasott fel nagy tetszést aratva. A torjai és zabolai énekkarok az előadott énekekkel szereztek elismerést. Az estét a székely lakodalom bemutatása fejezte be. Dávid Dezső jó konferanszié volt. A második nap délelőtti jét a tábori mise vezette be, melynek beszédeit hangszórón közvetítették a több ezernyi közönségnek. Este a jól sikerült körmenet zárta be a katolikus nagy-gyűlés második napját.

A helybeli kath. Népszövetség és Otthon Elnöksége a saját és a Központ nevében hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a kath. nagy-gyűlés sikerét előmozdították. Nagy elismerés illeti meg a vármegyei és helyi hatóságokat, a csendőrséget, rendőrséget, akik nagy előzékenységgel örködtek a közrend felé. — Vallásra való tekintet nélkül hálá városunk lakóinak, akik mindent elkövettek, hogy a messze idegenből jött vendégek kellemesen és jól érezzék magukat. Hálásan kell megemlékezni Sánzieni—k.-Szentlélek, Turia—Torja, Catalina azon nemeslelkű családjairól, valamint a K. S. E. és Mercur sportegyesületekről, melyek ágyműket bocsátva a rendezőség rendelkezésére, megkönnyítették az elszállásolás nehéz munkáját. A főtisztelendő vidéki papság, a tanító-ság, kántorok és előljáróságok szintén nagy részt vettek ki a rendezőség munkájából s ezért nekik, valamint a helyi rendezőség minden egyes tagjának, az ablakaikat kivilágító lakósságnak, Domján István villanytelepi igazgató, Kirizs Sándor mozibérlő, dr. Sinkovits Ottó földbirtokos uraknak s mindazoknak, akik a nagy-gyűlés sikeréhez valamivel hozzájárultak, köszönetet mond a nagy-gyűlés rendezőbizottsága és Krisztus király áldását kérve mindannyiukra, őszintén gratulál a fegyelmezetten felvonuló vidékieknek.

— Rövid hírek. Olaszországban Giovanni Elios 27 éves arrigoi fiatalember egy táncestélyen nyilvánosan megcsókolta partnernőjét. A bíróság 9 havi fegyházra ítélte Giovannit, közérkölcshűntetecímén. — Az Azóri tenger partján 2 ezer éves feketére zománczott agyagedényekben szurokkal kevert tömjént találtak. Ez a hely Krisztus előtt 3—4 évszázaddal a szkiták temetkezőhelye volt.

— Halálozások. Részvétellel értesülünk,

hogy Popescu Joan állomásfőnök 16 éves leánya váratlanul elhunyt. — Mára virradólag meghalt városunkban Hengán Ferenc volt városi rendőr. Az elhunytban özv. Kovács Istvánné, a főtéri újságébódé tulajdonosa testvérét gyászolja.

*) Egyik ügyfelem megbízásából szabad kézből eladom helyben a Horia Cloșca, și Crisan u. 22 sz. alatti épületes belsősegettehermentesen. Feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtudhatók. Dr. Dávid üggyvéd.

— 100.000 leut nyertek 9170 számú osztálysorsjegy szerencsés játékosai a szeptember 4-i huzáson. — Ez a sorsjegy is Révész Ernő Tg.-Mureși főelárusító eladásában került forgalomba és egész sorsjegy lévén, Mureș, Ciuc, Odorheiu és Treiscaune megyékben lakó játékosok kezébe került az egész nyeremény. — Mint érdekességet említjük fel, hogy egyetlen játékos sem engedte nevét közölni a nyilvánosság előtt, de mint külön érdekességet mégis közölhetjük, hogy a nyerők között 3 kisebbségi tisztviselőnek tétetett lehetősé, hogy gyermekét tovább neveltesse a gimnáziumban.

— Muzeumunk a nyári hónapokban vasárnap d. u. 3—5 óráig van nyitva és belépti díj nélkül megtekinthető.

A Brassói Általános Tak.-pénztár kézdivásárhelyi fiókja

felhívja mindazon betéteseit, akik mindezideig nem írták alá egyezségi nyilatkozatait, hogy azok aláírása végett fiokintézeténél haladéktalanul megjelenni sziveskedjenek. — Utolsó határidő Szeptember 12.

Tanügy.

A róm kath. gimnázium évmegnyitó istentisztelete (Veni sancte) szept. 16-án vasárnap d. e. 9 órakor lesz a plebánia templomában. Utána törvényolvasás, osztályok elrendezése. Tanu ók megjelenése kötelező, a szülőket és az intézet barátait szeretettel meghívja és elvárja a tanártestület és ifjuság nevében az igazgatóság. — Bennlakó növendékek szept. 15-ikén estig jelentkezzenek az intézelben. A bennlakás is a gimnázium új épületében lesz, napos déli oldalon.

Muntyán Pista zenekara muzsikál estenként az EURÓPÁBAN! o-o o-o o-o

ban nem hagyott. Hajsztát indítottam emberem után. Esténként, ahogy a csillagok feljöttek, nekiindultam az uccáknak és kerestem a kivilágított ablakok közül azt a bizonyos egyet.

Tíz napi kínos ébrenlét és éjszakázás után, végre sikerült megtalálnom és megpillantanom a mestert. — Ő volt! Aki naponta ezer leut keres. Tisztelettel nyitottam be hozzá. Elvégre havi harmincezer leut kereset nem megvetendő dolog. Össze-visszahányt butorokkal és papirokkal, egy legényszobában találtam magamat, a falakon óriási számokkal, kockákkal a százsor is kirajzolt-tól az agyonhuzogáltig. A padlón pedig színes krétákkal kirajzolva, fekszik a rulettasztal. Mindezek között egy félelmetesen süppedő diványon ül a mester, kezében pergetve a két cipőkrémdobozból és egy függőlegesen álló facskatengelyből alkotott tökéletesen működő rulettet.

Szemmel láthatólag kellemetlenül érinti az én betoppanásom, de sikerül meggyőzőnöm arról hogy nem utolsó dolog, amit csinál, sőt jómagam is, mint a többi emberek, mióta meghallottuk, hogy mivel foglalkozik, bizonyára nagyobbakat fogunk köszönetet neki, hiszen mit lehet tudni, holnap-holnap után egy kis kölcsönrel, egyébbel segít rajtunk. Szavaim nem tévesztették el a hatást és miután megkért, hogy amint ő mondta — míg bevégzi a számolást, esetleg elfuthatok borért a közelbe, ha éppen akarok — mindez saját terhemre megtörténvén, meghitt beszélgetésbe kezdünk.

— Nincs egy cigarettája? szölt felém. Csodálkozva nyujtottam át egy félig összetört pakk marosmentit, Harmincezer

leu egy hónapban! Hihetem-e? hogy az én kapadohányom szivja?! Majd megszólalok:

— Persze, egész napi munka után most jól esik ez a kis szórakoztató játék?! Mondja kérem járt már Szinaiban? Talán játszott is?

Ugy látszik élményeket idéztem fel benne, mert szemében valami fanatikus tüzzel, izgatottan kezdett magyarázni:

— Tudja, nagyobb eshetőségekkel indultam, mint az R. 1. léghajó vagy a Do x., milliárdokkal a zsebemben. És a vonaton addig gyűrtem a papírt melyen módszerem terve volt, hogy véletlenül leszakadt egy szám, egyetlen egy szám!

— Na és???

— És na!... Hát fuccs!

Hirtelen széles gesztussal az asztalhoz kap:

— De most megvan. Itt van, az egész kaszinó, milliárdjaival, a játékosok összes arany frakk és kezélgombjaival — mondja diadalmasan, kezével egy formájából kiment sárga félcipőt kapva fel az asztalról.

Ijedt tisztelettel nézek a csónakra és lelki szememmel már ott látom valahol a félretaposott gumisarkok mögött meghúzódni azt az összeget, ami hivatala lesz kisvárosunk összes addósságait egyik percről a másikra rendezni.

Hatalmas ivpapiert huz elő a cipőből. Forgatja jobbra-balra, miközben mondja:

— Ezt ön nem érti! Nem. Hiába. És nem is mondanám el! — és mutogat a számok között, ahol rengeteg különféle színű és irányu nyíl mutatja, hogy: jobbra hajts, balra meg elől!

— Három hete állandóan próbálom. Soha egy számítási tévedés. Halálosan biztos! Amit az első héten egy nap alatt nyertem, az most a harmadik hét végén háromszorossá emelkedett.

— Szép..., szép!, — ismétellem mintegy magam elé — de ha egy olyan szám, mint a multkor...

— Nincs semmi szám! Ettől ne féljen. Ez már tökéletes módszer!

Az az egy szám éreztem, hogy teljesen hatalmába ejt és poharam koccintásra emelve, szinte lemondólag, félve suttogtam:

— Mi iszunk előre a medve bőrére.

— Nincs semmi medvebőr! Gondolja el, csak háromezer leu kellene és meg lehet kezdeni. Mondja, véletlenül nincs magának?

Ettől a perctől kedvez robbantak a meglepetések, mint a petárdák — s én kezdtem tisztán látni.

— Kérem, hiszen Önnek ez semmi — feleltem tételt csodálkozással annak, aki harminc ezer leut keres egy hónapban? Egy napi keresetével starthoz állhat!

Zavartan az ivpapiir mögé bujt és kétségbe esetten hadonászott:

— Sőt már napjában kilencezret keresek. Nézze, mint az előbb is mondtam. A számok beszélnek!

Igaza volt. A számok beszéltek. A három-ezer leut sikerült megmentenem, mert egyáltalán nem volt, de elfogyott négy liter borra az utolsó pénzem, husz cigarettám és igaza volt a medvebőrre nézve is, mert nem ennek, hanem az én bőrömre ittunk, előre — de azt hiszem utoljára is.

